

Wyższa Szkoła Ekonomiczna w Stalowej Woli

International Multidisciplinary Conference

**KEY ISSUES OF EDUCATION
AND SCIENCES: DEVELOPMENT PROSPECTS
FOR UKRAINE AND POLAND**

20–21 July

Volume 1

**Stalowa Wola,
Republic of Poland
2018**

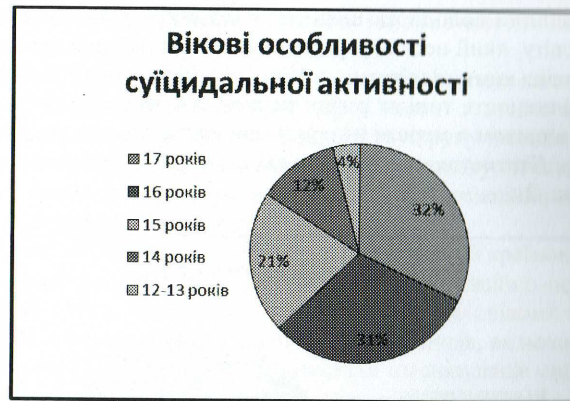

Рис. 3. Вікові особливості представників суїцидальних груп

Найбільшу частку даних груп являються підлітки віком 16-17 років. Саме вони є найбільш схильні не тільки до суїцидального впливу серед організаторів, але й серед будь-якого іншого інформаційного впливу який спрямований на учасників будь-яких груп. Це дає змогу організаторам проводити масштабні інформаційні впливи, які будуть спрямовані на населення за допомогою емоційних впливів у сугестивних повідомленнях, у відео потоці в за допомогою мерехтіння в діапазоні біоефективних частот та аудіо-сугестії.

У зв'язку з тим, що використання соціальних мереж є найбільш небезпечним та масово розповсюдженим серед підлітків, виникає необхідність щодо забезпечення інформаційної безпеки підлітків та розроблення інформаційної сфери, яка дозволить підвищити рівень інформаційної безпеки держави, щодо забезпечення безпеки інформаційно-комунікаційної сфери.

Література:

1. Богуш В. М. Інформаційна безпека держави. Київ, 2015. 432 с.
2. Горбулін В.П. Світова гібридна війна: український фронт: монографія / за ред. В. П. Горбуліна. Київ: Нац. інст. стратег. досліджень, 2017. 496 с.
3. Алімпієв А.М., Певцов Г.В. Особливості гібридної війни РФ проти України. Досвід, що отриманий Повітряними Силами Збройних Сил України. Наука і техніка Повітряних Сил Збройних Сил України. 2017. № 2. С. 19-25.
4. Бараннік В.В., Белікова Т.В., Сідченко С.О. Теоретичні основи створення технологій протидії прихованим інформаційним атакам в сучасній гібридній війні. Наука і техніка Повітряних Сил Збройних Сил України. 2017. № 3. 133 с.

ВИЗНАЧЕННЯ СУТНОСТІ ПРОФЕСІЙ СОЦІОНОМІЧНОЇ СФЕРИ

Панькевич О. О.

здобувач кафедри педагогіки

ДЗ «Південноукраїнський національний педагогічний університет

імені К. Д. Ушинського»

м. Одеса, Україна

У сучасному суспільстві широкого розповсюдження набувають професії типу «людина – людина», що належать до сфери соціономічних професій, особливістю діяльності представників яких є те, що предметом їхньої праці виступає розпізнавання, оцінювання або впливу на іншу людину чи групу людей. Означене потребує визначення сутності поняття «соціономія».

Зауважимо, що єдиного визначення означеного поняття в сучасній науковій літературі не існує. Науковці (Л. Буркова, В. Курбатов, Я. Морено та ін.) порізненому трактують дефініцію «соціономія». Так, Я. Морено розглядає її як науку про соціальні закони, що лежать в основі соціального розвитку й виокремлює її основні поняття – «клас», «державна», «церква» поряд із метафоричними «ми», «громада», «спільність» тощо [8].

Л. Буркова, узагальнюючи погляди Я. Морено, акцентує на тому, що: «1) соціономія вивчає і пояснює соціальні процеси та соціальні стосунки, які відбуваються в суспільстві; 2) соціальні стосунки розглядає на різних рівнях соціальної взаємодії» [1, с. 70]. При цьому, досліджуючи особливості соціальної взаємодії представників саме соціономічних професій, дослідниця наголошує на тому, що, предметом їхньої професійної діяльності виступає «вивчення і пояснення соціальних стосунків, соціального розвитку суспільства, вплив на соціальні процеси на різних рівнях соціальної взаємодії: «людина – людина», «людина – соціальна група», «людина – суспільство» [1, с. 71–72].

Дещо по-іншому розглядає соціономію В. Курбатов, ототожнюючи її із соціальною роботою, і зазначає, що «...соціономія є наукою, предметом якої є професійна допомога тим, хто її потребує. Іншими словами, в центрі її уваги знаходиться діяльність соціальних робітників ... можна сказати, що соціономія є наукою про людські проблеми і технології їх розв'язання» [6, с. 74–75]. Основними завданнями соціономії з позиції соціальної роботи дослідник вважає пошук ефективних методів розпізнавання соціальних проблем; створення та практичне втілення теоретичних моделей гуманізованого соціального середовища; розроблення процедур експертних соціальних оцінок; аналіз наявних форм і методів соціальної роботи; упровадження технологій вирішення соціальних проблем; проектування організаційних структур соціальної роботи [6, с. 74–75].

За Л. Мардахевим, сутність поняття «соціономія» включає два терміни: «соціо-» і «номія». Тобто йдеться про учиння про соціум, соціальність (соціо-) з позиції норми (номії). Соціальні норми мають особливе значення для будь-

якого соціуму, розвиток учіння про обґрунтування її сутності і типові відхилення, проблеми їх попередження і подолання [7, с. 52].

За визначенням О. Шорохової і М. Бобневої, «соціальні норми упорядковують й оформлюють положення і відносини різних спільнот у соціальній структурі суспільства, виконують певні функції у стратифікаційній системі. При цьому соціальні норми: виступають як засоби накопичення, збереження і передання соціального досвіду; представляють своєрідний екстеріоризований світ «належного», що вимагається, очікується, схвалюється; відображають об'єктивні історичні умови існування суспільства і спільнот, оформлюючи умови життєдіяльності і взаємодії людей, надаючи якісну своєрідність цим умовам на різних етапах розвитку суспільства» [9, с. 143].

Соціономія, на думку Л. Мардахаєва, складається з трьох частин: 1) соціодинаміки – науки про структуру і динаміку соціальних груп; 2) соціатрії – науки про соціальне зцілення, оздоровлення людей за допомогою соціодрами; 3) соціометрії – вимірювання взаємовідносин у малій групі [7, с. 52].

Розглядаючи сутність соціономічних професій крізь проекцію мовної комунікації, О. Корчова вводить поняття «соціономічна сфера», розглядаючи його взаємопов'язаний комплекс соціальних взаємодій, що реалізується через організацію, управління, дослідження та корекцію соціальних відносин на всіх суспільних рівнях. Соціономічна сфера, на думку дослідниці, спрямована на теоретичне розроблення і практичне втілення технологій урегулювання соціальних стосунків на різних рівнях соціальної взаємодії в умовах різних соціальних процесів, тобто основним завданням виступає вирішення тактичних проблем, пов'язаних із соціалізаційною діяльністю [4].

До цієї сфери, за визначенням Л. Буркової, належать соціономічні професії, «що вирішують професійні завдання, пов'язані із соціальними стосунками в суспільстві, зміст яких зосереджено на їх розвитку, регуляції, дослідженні соціальних закономірностей і тенденцій, збереженні, трансформації історично визначених і прийнятих у суспільстві форм культури й традицій на всіх рівнях соціальної взаємодії» [1, с. 72]. До означених професій науковцем віднесено такі, як: психолог, педагог, соціальний педагог, соціальний працівник, журналіст, політолог, соціолог, юрист. Уважаємо, що поданий перелік дещо звужений і, на нашу думку, його слід доповнити тими професіями, які належать до типу «людина – людина»: вихователі дошкільних освітніх закладів, менеджери, медичні працівники, військові, митники, фахівці з туризму та інші професії, в основі яких лежить взаємодія з іншою людиною чи групою людей. Ми цілком погоджуємось із твердженням Н. Крутюк, яка наголошує, що предметом професійної діяльності фахівців соціономічної сфери є соціальна взаємодія, а змістом – різні аспекти її відтворення в суспільстві [5, с. 98].

Особливості діяльності професій типу «людина – людина» полягають у тому, що вони зорієнтовані на інших людей, їхні групи, які мають власну активність, оцінюють, сприяють чи протидіють діям суб'єкта праці; «специфіка

професійної діяльності цього типу в тому, що її здійснюють в умовах постійного й безпосереднього спілкування працівника з іншими людьми» [3, с. 4].

За Р. Каверіною, важливими ознаками соціономічних професій є такі: 1) предметом праці виступає інша людина чи група людей; 2) основним професійним завданням фахівця безпосередній вплив на інших людей (навчання, виховання, лікування й догляд, інформаційне й соціально-побутове обслуговування); 3) успішність професійної діяльності значною мірою залежить від умінь фахівців встановлювати безпосередні соціальні контакти; 4) головними знаряддями їхньої праці виступають вербальні (мовлення) і невербальні (міміка, жести, виразні рухи) засоби спілкування [3, с. 5].

Специфіка професійної діяльності типу «людина – людина», продовжує дослідниця, полягає в тому, що вона здійснюється в умовах постійного й безперервного спілкування. Тому від людини як суб'єкта труда вимагають, поперше, спеціальних знань, умінь, навичок, а, по-друге, – професійних здібностей, що виявляються в умінні працювати з людьми. Фахівець повинен бути професіоналом не лише в «своєї» справі, але й у спілкуванні, умінні налагоджувати соціальні контакти, управляти собою та людьми [3, с. 5].

Уважаємо, що для того, щоб успішно здійснювати в подальшому професійну діяльність, майбутні фахівці соціономічної сфери повинні оволодіти культурою професійної взаємодії під час навчання в закладах вищої освіти. З огляду на зазначене, перспективою подальших наукових доробок є визначення сутності і сутності означеного феномена.

Література:

1. Буркова Л. В. Визначення класу соціономічних професій. *Практична психологія та соціальна робота*. 2010. № 7. С. 68–73.
2. Каверина Р. Д. Профессиональная ориентация молодежи на профессии типа «человек – человек»: методические рекомендации. Ленинград: ВНИИпрофтехобразования, 1987. 41 с.
3. Каверина Р. Д. Психологическая систематика профессий типа «человек – человек» в целях профессиональной ориентации: автореф. дис... канд. психол. наук: 19.00.03. Ленинград, 1981. 22 с.
4. Корчова О. М. Соціономічні професії крізь проекцію мовної комунікації. URL: <http://shag.com.ua/download/socionomichni-profesiyi-krize-proektsiyu-movnoyi-komunikaciyi-u.doc>
5. Крутюк Н. Т. Етнопедагогічна компетентність як складова етнопедагогічної культури майбутніх фахівців соціономічних професій. *Професійна підготовка фахівців у системі неперервної освіти* / за заг. ред. С. С. Вітвицької, Н. М. Мирончук. Житомир, 2015. С. 97–100.
6. Курбатов В. И. Социальная работа: учебное пособие / Под. общей ред. В. И. Курбатова. – Ростов н/Д: «Феникс», 1999. 576 с.

7. Мардахаев Л. В. Социализация и соционормы. Социально-педагогический подход. *Вестник высшей школы. Серия: Педагогика и психология*. 2015. № 4. С. 51–55.

8. Moreno J. L. *Sociometry: experimental method and the science of society. An Approach to a New Political Orientation*. New York: Beacon House, 1951. 219 p.

9. Shorokhova E. V., Bobneva M. I. *Social norms & regulation of behavior. Problems of socialization: history & modernity*. Москва, 2013. P. 142–184.

DEVELOPMENT FACTORS OF PHILOLOGICAL SCIENCES

SEXUALITY AS LINGUISTIC TABOO: EUPHEMISMS, HINTS AND COMMUNICATIVELY RELEVANT SILENCE

Byelozyorova O. M.

*Candidate of Philological Sciences, Associate Professor,
Department of German and French
Kharkiv National V. N. Karazin University
Kharkiv, Ukraine*

The paper focuses on human sexuality as linguistic taboo, a complex concept which is related to different communicative strategies such as omission, avoidance or concealment. In discourse euphemisms, hints or communicatively relevant silence enable communication about such delicate topic as human sexuality which is universally burdened with taboos though the degree to which this topic is taboo varies from one culture to another, and there are differences within societies and across individuals: «The younger generation of a society may be more comfortable discussing sexuality than the earlier generations of the same society» [3, p. 603]. Nevertheless, among the several major areas of taboos, the subject of sex is «the most fertile breeding ground for euphemistic expressions in spoken languages, given that sex is a pervasive aspect of human life and one that is likely to induce embarrassment» [2, p. 154]. Following Krajewski and Schröder [3, p. 602] we define taboos as (negative) conventions of actions (what one does not do) – *action taboos* – and non-themes (what one does not speak about), as well as themes which require a certain linguistic etiquette (what one only speaks of in a certain way) – *linguistic taboos*. Both action and linguistic taboos are normally not explicitly mentioned or codified like grammar rules or laws. Taboos are context-sensitive and there is no clear definition of what is right and what is wrong [3, p. 602].

In modern German dialogical discourse the existence of linguistic taboo of sexuality (which encompasses naming sexual acts and physiological processes, the associated body parts, sexual orientation, relevant diseases, sexual abuse, incest etc.) can be traced in euphemisms, hints and communicatively relevant silence.

Euphemisms. Euphemisms are linguistic expressions used to lessen the undesirable feeling or vulgarity associated with taboo-concepts: «Euphemisms are alternatives to dispreferred expressions, and are used in order to avoid possible loss of face. The dispreferred expression may be taboo, fearsome, distasteful, or for some other reason have too many negative connotations to felicitously execute Speaker's communicative intention on a given occasion» [1, p. 14]. Examples: *miteinander schlafen, Liebe machen, feuchte Höhle, Muschi* etc.